RAAD VAN TOEZICHT VERZEKERINGEN

U I T S P R A A K Nr. 2000/94 WA

i n d e k l a c h t nr. 038.00

ingediend door:

hierna te noemen 'klager',

tegen:

hierna te noemen 'verzekeraar'.

De Raad van Toezicht Verzekeringen heeft kennis genomen van de schriftelijke klacht, alsmede van het daartegen door verzekeraar gevoerde schriftelijke verweer.

Uit de stukken is, voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, het navolgende gebleken.

Inleiding

Op de begane grond van een door klager bewoond appartementencomplex bevindt zich een gemeenschappelijke ruimte met daarin een waterkraan. Een van de bewoners van het complex heeft bij de waterkraan een haar toebehorende tuinslang met pistoolkop opgehangen. Op 20 juli 1997 is de aan de waterkraan gekoppelde slang, na door een of meer andere bewoners te zijn gebruikt, opgerold en opgehangen zonder de waterkraan af te sluiten. In de nacht van 20 op 21 juli 1997 is de slang geknapt of losgesprongen en is water vanuit de gemeenschappelijke ruimte in de kelder van het appartementencomplex gestroomd. Een aantal bewoners, onder wie klager, heeft daardoor schade geleden. Klager heeft de eigenares van de slang aansprakelijk gesteld voor de door hem geleden schade. Verzekeraar, bij wie de eigenares van de slang is verzekerd tegen het risico van wettelijke aansprakelijkheid, heeft geweigerd de schade aan klager te vergoeden.

De klacht

Klager heeft zowel de eigenares van de slang als de (laatste) gebruiker aansprakelijk gesteld voor de door hem op 21 juli 1997 geleden waterschade. Verzekeraar heeft zich op het standpunt gesteld dat de schade het gevolg is geweest van het niet afsluiten van de kraan door de laatste gebruiker, waardoor de slang als gevolg van de waterdruk zou zijn gesprongen. Aan de slang zelf kleefde volgens verzekeraar geen gebrek. De verzekeraar van de (laatste) gebruiker heeft aansprakelijkheid afgewezen omdat zijn verzekerde niet onrechtmatig zou hebben gehandeld door de slang terug te hangen zonder de kraan te sluiten. Voor de gebruiker was, aldus deze verzekeraar, niet te voorzien dat er een zodanige druk op de tuinslang of de afsluiting zou komen te staan dat de slang van de kraan zou schieten.

De kantonrechter heeft de vordering van een van de andere benadeelde bewoners tegen de (laatste) gebruiker afgewezen. Het oordeel van de kantonrechter kwam erop neer dat het niet afsluiten van de waterkraan (na het oprollen en weghangen van de slang) bij gebreke van een bijzondere afspraak tussen de bewoners over het gebruik van de slang en bij gebreke van een eerder incident, op zich niet kan worden bestempeld als strijdig 'met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt' (artikel 6:162 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek). Klager heeft verzekeraar daarna verzocht de schade alsnog te vergoeden en daarbij aangevoerd dat hij als 'schuldloze derde' in de zin van Bedrijfsregeling No. 7 (Schaderegeling Schuldloze Derde) moet worden aangemerkt. Klager heeft verzekeraar om analoge toepassing van die regeling gevraagd.

Bij brief van 18 januari 2000 heeft verzekeraar alsnog de feitelijke toedracht van het evenement ter discussie gesteld en is daarmee teruggekomen op een eerdere erkenning daarvan. Dit staat verzekeraar niet vrij te minder nu er geen nieuwe feiten of omstandigheden aan het licht zijn gekomen. Verzekeraar heeft aansprakelijkheid ten onrechte van de hand gewezen, althans geweigerd klager op een redelijke manier schadeloos te stellen. Met name miskent verzekeraar dat zijn verzekerde het risico draagt voor schade, als zij derden toestaat haar eigendommen te gebruiken. Op de verzekerde rust een zorgplicht ten opzichte van de overige bewoners in het pand; zij had maatregelen moeten nemen om op zich genomen voorzienbare voorvallen als het losschieten van de slang te voorkomen. Als verzekeraar erkent dat het niet dichtdraaien van de kraan tot gevolg heeft dat de slang door de verhoogde druk losschiet of scheurt, dient hij tegelijkertijd tot het oordeel te komen dat het op de weg van zijn verzekerde lag de gebruikers van de kraan duidelijk te instrueren (zoals na het incident ook is gebeurd) dat de kraan na gebruik diende te worden dichtgedraaid.

Indien niet juist is dat de druk in de slang toeneemt, had verzekeraar tot het oordeel moeten komen dat de slang kennelijk niet bestand was tegen de normale waterleidingdruk en dus ondeugdelijk was. In dat geval is de verzekerde als eigenares van de gebrekkige slang aansprakelijk en had verzekeraar aansprakelijkheid moeten erkennen.

Tenslotte laat verzekeraar klager als schuldloze derde verstoken blijven van een hem toekomende schadevergoeding als gevolg van een meningsverschil tussen de beide verzekeraars.

<u>Het standpunt van verzekeraar</u>

Het verwijt dat verzekeraar de feitelijke toedracht die bij brief van 26 maart 1999 reeds zou zijn vastgesteld alsnog bij brief van 18 januari 2000 ter discussie heeft gesteld, komt verzekeraar onjuist voor. In de brief van verzekeraar van 26 maart 1999 is ontkend dat de slang is gesprongen door een gebrek aan de slang. In de brief van 18 januari 2000 van verzekeraar aan klager wordt weliswaar vermeld dat de toedracht niet vaststaat, maar duidelijk is dat daarbij wordt gedoeld op de gehele keten van oorzaak en gevolg. Mocht het erop lijken dat is teruggekomen op een eerder standpunt dan betreurt verzekeraar dit. Verzekeraar meent evenwel dat in de eerstgenoemde brief geen verwachtingen zijn gewekt, aangezien consequent is ontkend dat de slang gebrekkig is. Het draait in de onderhavige zaak uiteindelijk om de vraag of de slang een gebrekkige zaak is: een zaak die niet voldoet aan de eisen die men in de gegeven omstandigheden daaraan mag stellen, zoals in artikel 6:173 van het Burgerlijk Wetboek (BW) is verwoord.

In het rapport van expertise concludeert de expert dat de slang door de druk van het water is gesprongen. Verzekeraar heeft dit dan ook steeds naar voren gebracht. Het oordeel van de kantonrechter in het door klager aangehaalde vonnis dat het niet afsluiten van de kraan niet onrechtmatig is, impliceert niet dat de slang wèl gebrekkig was.

Klager stelt zich op het standpunt dat op eigenaren van zaken een risico-aansprakelijkheid rust voor schade die is veroorzaakt door nalatige gebruikers. Dit gaat verzekeraar te ver. Een eis van artikel 6:173 BW is dat een gebrek aan een zaak wordt bewezen of in ieder geval aannemelijk wordt gemaakt. Tot nu toe is dit volgens verzekeraar niet geschied. Uit een aanvullend rapport van expertise blijkt dat een aantal andere factoren van groter belang is dan de kwaliteit van de slang en dat het bezwijken van een tuinslang onder permanente waterdruk niet betekent dat de slang niet aan de daaraan te stellen eisen voldoet. De stelling van klager dat het niet bestand zijn tegen een normale waterdruk reeds aantoont dat de slang ondeugdelijk was, komt verzekeraar op basis van de mening van de expert dus onjuist voor.

De omstandigheid dat klager geen schuld treft aan de hem overkomen waterschade, brengt niet mee dat hij schuldloze derde is in de zin van de Schaderegeling Schuldloze Derde. Voor het toepasselijk zijn van deze regeling is nodig dat naast de schuldloze schadelijder twee of meer personen zijn betrokken van wie aannemelijk is dat tenminste één van hen schuld treft. De regeling houdt in dat er een gesloten systeem van potentiële schuldigen is. In het onderhavige geval doet die situatie zich niet voor. Klager zou alleen gelijk hebben als de uitspraak van de kantonrechter (de laatste gebruiker is niet aansprakelijk) zou inhouden dat de eigenaar van de slang dan aansprakelijk zou zijn. Verzekeraar meent dat hij dat voldoende heeft weersproken.

Voorts blijkt uit een rapport van expertise met betrekking tot de schade van een andere bewoner van het appartementencomplex dat de slang (die dag) wegens het warme weer door meer bewoners is gebruikt. Al deze gebruikers kunnen een koppeling niet goed hebben aangebracht, waardoor het allerminst vaststaat dat de aansprakelijkheid bij de eigenaar van de slang, de laatste gebruiker, of beiden rust. Ook om deze reden komt de weigering om de Schaderegeling Schuldloze Derde toe te passen verzekeraar gegrond voor, nog afgezien van de vraag of een verzekeraar is gehouden tot die analoge toepassing als een schadegeval niet voldoet aan de in de regeling opgenomen criteria.

<u>Het commentaar van klager</u>

Naar aanleiding van het verweer van verzekeraar heeft klager zijn standpunten gehandhaafd.

<u>Het oordeel van de Raad</u>

1. Klager verwijt verzekeraar in de eerste plaats dat hij in zijn brief van 18 januari 2000 de eerder erkende feitelijke toedracht opnieuw ter discussie stelt.
2. Naar het oordeel van de Raad volgt uit de vermelding in die brief dat de toedracht niet vaststaat niet dat verzekeraar is teruggekomen op zijn mededeling in de brief van 26 maart 1999 dat ‘de waterschade is veroorzaakt door het feit dat de waterkraan na het terughangen van de tuinslang niet werd afgesloten met als gevolg dat de waterslang, die middels een pistoolknop was afgesloten is gesprongen.’ Verzekeraar kon redelijkerwijze van mening zijn dat het begrip ‘feitelijke toedracht’ meer omvatte dan de inhoud van de geciteerde overweging.

3. De klacht houdt verder in dat verzekeraar ten onrechte niet tot het oordeel is gekomen dat zijn verzekerde jegens haar medebewoners is tekortgeschoten in haar (zorg)verplichting door niet te controleren of de kraan na gebruik was dicht gedraaid of de gebruikers daarvan duidelijk te instrueren dat de kraan na gebruik diende te worden dichtgedraaid. Ook had verzekeraar volgens klager moeten onderkennen dat zijn verzekerde bezitter was van een gebrekkige zaak, althans van een zaak die als gebrekkig moet worden aangemerkt in verband met het gebruik dat ervan werd gemaakt.
4. In het standpunt van verzekeraar ligt besloten dat zijn verzekerde, die de tuinslang in de gemeenschappelijke ruimte voor kennelijk algemeen gebruik had opgehangen, in redelijkheid niet kon voorzien dat haar medebewoners de kraan met aangekoppelde slang na gebruik niet zouden dichtdraaien en dat van haar derhalve niet kon worden verlangd dat zij dat controleerde of daartoe instructies verschafte. Dit standpunt is niet onverdedigbaar. Tegenover de stelling dat de tuinslang een gebrekkige zaak is (aangezien deze kennelijk niet bestand was tegen de normale druk van de waterleiding) heeft verzekeraar gewezen op het aanvullende rapport van de door hem ingeschakelde expert. Daarin is medegedeeld dat een tuinslang van welke kwaliteit dan ook, nimmer is geconstrueerd voor permanente druk zoals een normale waterleiding met een afsluiter. Uitgaande van die mededeling en van de aannemelijkheid dat de slang gedurende enige tijd onder druk heeft gestaan, heeft verzekeraar in redelijkheid het standpunt kunnen innemen dat de zo even bedoelde stelling van klager onjuist is en dat mitsdien het bezwijken van de slang niet voor risico van zijn verzekerde komt.
5. In de derde plaats verwijt klager verzekeraar dat hij niet bereid is de ‘Schaderegeling Schuldloze Derde’ naar analogie op hem toe te passen, terwijl in geschil is of de door klager geleden schade door de eigenares van de slang, dan wel door de laatste gebruiker moet worden vergoed.
6. Voor analoge toepassing van de ‘Schaderegeling Schuldloze Derde’ is niet voldoende dat (zoals in dit geval) vaststaat dat klager zonder schuld is. Ook dient aannemelijk te zijn dat tenminste één van de betrokkenen bij de schade (in dit geval de eigenares van de tuinslang of de laatste gebruiker) schuld treft dan wel het risico draagt met betrekking tot het ontstaan van de schade. Gelet op hetgeen hiervoor onder 4 is overwogen is niet onverdedigbaar het standpunt van verzekeraar dat zijn verzekerde niet aansprakelijk is. Voorts mocht verzekeraar afgaan op het hiervoor genoemde oordeel van de kantonrechter dat de laatste gebruiker van de slang niet onrechtmatig heeft gehandeld.
7. De conclusie van hetgeen hiervoor onder 2., 4. en 6. is overwogen is dat verzekeraar de goede naam van het verzekeringsbedrijf niet heeft geschaad, zodat de klacht ongegrond moet worden verklaard.

De beslissing
De Raad verklaart de klacht ongegrond.

Aldus is beslist op 11 september 2000 door Mr. M.M. Mendel, voorzitter, Mr. D.H. Beukenhorst, Drs. C.W.L. de Bouter en Mr. E.M. Dil-Stork, leden van de Raad, in tegenwoordigheid van Mr. C.A.M. Splinter, secretaris.

De Voorzitter:

(Mr. M.M. Mendel)

De Secretaris:

(Mr. C.A.M. Splinter)